

تاریخ امتحان: ۸۸/۸/۲۸
مدت امتحان: ۴ ساعت

امتحان میان‌ترم جبر همولوژی

۲۲ - ۲۴۶+

نیمسال اول ۸۹-۸۸

توجه: در این امتحان منظور از حلقه، حلقه یک‌دار است که در آن $1 \neq 0$. برای هر زیرحلقه S از حلقه R ، $1_S = 1_{R'}$ و برای هر هم‌ریختی حلقه‌ای $\varphi: R \rightarrow R'$ ، $\varphi(1_R) = 1_{R'}$.

سؤال ۱. صورت لم مار را بنویسید و آن را ثابت کنید.

سؤال ۲. صورت قضیه مقایسه را در حالت پروژکتیو بنویسید و آن را ثابت کنید.

سؤال ۳. فرض کنید R و S دو حلقه باشند. هم‌چنین M_S و M_R را به ترتیب رسته R -مدول‌های راست و S -مدول‌های راست در نظر بگیرید و فرض کنید $T: M_R \rightarrow M_S$ تابعگونی همورد جمعی باشد. الف) تابعگونی مشتق شده n م چپ از T ، یعنی $L_n T(-)$ ، را به‌طور دقیق تعریف کنید و خوش تعریفی آن را بررسی کنید.

ب) برای R -مدول چپ B ، $\text{tor}_n^R(-, B)$ را تعریف کنید.

ج) برای R -مدول راست A ، $\text{Tor}_n^R(A, -)$ را چگونه تعریف می‌کنید؟ توضیح دهید.

سؤال ۴. صورت لم نعل اسب را در حالت پروژکتیو بنویسید و آن را ثابت کنید.

سؤال ۵. فرض کنید R و S دو حلقه باشند. هم‌چنین M_S و M_R را به ترتیب رسته R -مدول‌های راست و S -مدول‌های راست در نظر بگیرید و فرض کنید $T: M_R \rightarrow M_S$ تابعگونی همورد جمعی باشد. الف) صورت حکم «از اثر تابعگونی مشتق شده چپ از T روی یک دنباله دقیق کوتاه، یک دنباله دقیق بلند القا می‌شود» را به‌طور دقیق بنویسید و آن را ثابت کنید.

ب) برای R -مدول چپ B ، صورت حکم مذکور را برای $\text{tor}^R(-, B)$ بنویسید.

ج) برای R -مدول راست A ، صورت حکمی مشابه با حکم مذکور را برای $\text{Tor}^R(A, -)$ بنویسید.

سؤال ۶. فرض کنید R حلقه، A یک R -مدول راست و B یک R -مدول چپ باشد.

الف) برای تحلیل پروژکتیو داده شده‌ای از A ، R -مدول راست K_n را تعریف کنید. نشان دهید برای هر

$$\text{tor}_{n+2}^R(A, B) \cong \text{tor}_1^R(K_n, B), n \geq 0.$$

ب) صورت حکمی مشابه با حکم قسمت الف) را وقتی که برای B یک تحلیل پروژکتیو در نظر می‌گیریم

بنویسید.

سؤال ۷. فرض کنید R حلقه، A یک R -مدول راست و B یک R -مدول چپ باشد. ثابت کنید برای هر $n \geq 0$ ، $\text{tor}_n^R(A, B) \cong \text{Tor}_n^R(A, B)$.

سؤال ۸. فرض کنید R یک حلقه باشد با این ویژگی که هر ایده آل چپ آن به عنوان R -مدول چپ پروژکتیو است. برای هر دو R -مدول چپ A و B و برای هر $n \geq 2$ ، $\text{Ext}_R^n(A, B)$ را شناسایی کنید. (قضیه کاپلانسکی را دانسته فرض کنید: اگر R یک حلقه باشد با این ویژگی که هر ایده آل چپ آن به عنوان R -مدول چپ پروژکتیو است، آنگاه هر زیرمدول یک R -مدول چپ آزاد با جمع مستقیمی از ایده آل‌های چپ R یکریخت است.)

توزیع نمره. هر سؤال ۱۰ نمره دارد.

مجموع: ۸۰ نمره